

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12C/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220200404
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2020:2220200404.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v spore žalobcu: Generali Poist'ovňa, a. s., Bratislava, Lamačská cesta 3/A, IČO 35 709 332, zastúpeného advokátskou kanceláriou: AK Balara, s. r. o., Bratislava, Košická 5590/56, proti žalovanému: B. C., G.. XX.XX.XXXX, E. K. Č. XX, E.. Č.. Č. XX, zastúpenému advokátskou kanceláriou: inLegal, s. r. o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Kamenárska 17A, o zaplatenie 38.460,79 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu 18.699,25 eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 08.05.2020 do zaplatenia, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a .

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

(1) Žalobou zo dňa 08.02.2020 sa žalobca domáhal rozhodnutia súdu, ktorým by zaviazal žalovaného k zaplateniu sumy 38.460,79 eur titulom náhrady škody. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca mal so žalovaným uzavretú poisťnú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Dňa 17.08.2008 žalovaný ako vodič motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve spôsobil smrteľnú dopravnú nehodu. Pri šetrení škodovej udalosti evidovanej žalobcom pod č. 6400912311 bol žalovaný podrobený skúške na zistenie požitia alkoholu s pozitívnym výsledkom. Po zomrelom poškodenom poberali pozostalí dôchodkové dávky formou vdovského a sirotského dôchodku zo strany Sociálnej poisťovne. Za obdobie od 17.08.2008 do 15.09.2013 boli poškodeným vyplatené dôchodky vo výške celkom 38.460,79 eur. V zmysle § 4 ods. 3 zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej „zákon o PZP“) Sociálna poisťovňa vyzvala žalobcu na refundáciu vyplatených dôchodkov, poisťné plnenie bolo (zo strany žalobcu) poukázané dňa 07.02.2017. Náhradu poisťného plnenia si žalobca voči žalovanému uplatňuje s poukazom na § 12 ods. 1 písm. a/ zákona o PZP. Nárok na úrok z omeškania odôvodnil poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka s uplatnením odo dňa podania žaloby.

(2) Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomne podaním zo dňa 18.05.2020 tým, že nárok žalobcu v celom rozsahu neuznáva. Žalovaný bol za trestný čin usmrtenia právoplatne odsúdený rozsudkom súdu, právoplatným dňa 01.03.2016. Sociálnej poisťovni bol v trestnom konaní priznaný nárok na náhradu škody vo výške 22.283,74 eur, pričom žalobný nárok pozostáva sčasti práve z priznanej sumy, čím ide o významnú skutočnosť, ktorá môže mať vplyv na právne posúdenie žalobného nároku (napr. otázku premlčania nároku) s poukazom na § 238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Sociálna poisťovňa od počiatku poznala dôvod vyplácania dôchodkových dávok, okolnosti škodovej udalosti, ako aj osobu škodcu, keďže vystupovala na strane poškodeného v trestnom konaní. Vyplatením poisťného

plnenia žalobca plnil Sociálnej poisťovni časť premlčaného nároku presahujúceho sumu 22.283,74 eur, prípadne celý nárok premlčaný, pokiaľ nárok na náhradu škody Sociálnej poisťovne v trestnom konaní nebol uplatnený titulom výplaty vdovského a sirotských dôchodkov pozostalým. Žalobca tak Sociálnej poisťovni plnil dobrovoľne naturálnu obligáciu, ktorá bola právne nevyžiadateľná, z čoho žalobca nemôže odvodzovať svoj nárok na náhradu poistného plnenia voči žalovanému. Navrhol žalobu zamietnuť.

(3) Replikou zo dňa 06.07.2020 žalobca uviedol, že žalovaný svojou protiprávnou činnosťou spôsobil okrem smrti poškodeného zranenie ďalším štyrom osobám, ktorým vznikol zo strany Sociálnej poisťovne nárok na výplatu nemocenských dávok. Sociálna poisťovňa si v trestnom konaní uplatnila voči žalovanému sumu 22.283,74 eur titulom náhrady škody. Táto suma nebola konečná a dávky sa poškodeným vyplácali ďalej. Celková suma predstavujúca náhradu škody, ktorá Sociálnej poisťovni úhradou dávok sociálneho poistenia vznikla, bola vyčíslená a zosumarizovaná až po vydaní súdneho rozhodnutia v predmetnej (trestnej) veci. Rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave nadobudol právoplatnosť dňa 01.03.2016. Následne dňa 23.01.2017 bola žalobcovi doručená výzva Sociálnej poisťovne na tzv. refundáciu vyplatených dávok sociálneho poistenia v celkovej výške 42.045,28 eur, vrátane dôchodkových dávok poskytnutých poškodeným vo výške 38.460,79 eur. Keďže poistný vzťah medzi žalobcom a žalovaným založený poistnou zmluvou o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti ... trval v čase dopravnej nehody, žalobca po nahlásení poistnej udalosti pristúpil k jej likvidácii a následne refundácii vyplatených dávok dôchodkového poistenia, poistné plnenie bolo poukázané Sociálnej poisťovni dňa 07.02.2017. Žalovaný viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu a preto si žalobca voči nemu uplatnil nárok na náhradu poistného plnenia žalobou. Žalobca poukázal na to, že žalovaný v priebehu celého trestného konania, vrátane súdneho, popieral spáchanie žalovaného skutku s tvrdením, že vodičkou vozidla bola jeho sestra. Osoba vodiča predmetného vozidla v kritickom čase bola predmetom dokazovania. Vzhľadom na zásadu prezumpcie neviny Sociálna poisťovňa nadobudla vedomosť o tom, kto za vznik škody zodpovedá až dňom, kedy rozhodnutie v trestnej veci nadobudlo právoplatnosť, do uvedeného dňa bolo nutné považovať žalovaného za nevinného.

(4) Duplikou zo dňa 11.09.2020 žalovaný uviedol, že žalobca mal po doručení výzvy Sociálnej poisťovne na refundáciu dávok sociálneho poistenia vzniesť námietku premlčania. Začiatok plynutia premlčacej doby, a teda vedomosť poškodeného o zavinenom protiprávnom konaní a o osobe škodcu, nemožno stotožňovať s právoplatnosťou trestného rozsudku. V tomto smere poukázal na § 106 ods. 1 a § 420 Občianskeho zákonníka a k tomu na Veľký komentár k Občianskemu zákonníku. Žalovanému bolo vznesené obvinenie uznesením zo dňa 11.06.2009, obžaloba bola podaná dňa 09.09.2013. Sociálna poisťovňa si voči žalovanému uplatnila náhradu škody už v čase prípravného trestného konania, t. j. mala vedomosť o škodcovi a jeho protiprávnom konaní. Nič nebránilo Sociálnej poisťovni preventívne podať civilnú žalobu pre nároky vzniknuté v období do 15.09.2013. Tu poukázal na rozsudok NS ČR zo dňa 28.01.2004 vo veci sp. zn. 25 Cdo 61/2003, tiež na to, že na rovnakom právnom základe konštruovaný právny vzťah ručiteľa a dlžníka.

(5) Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav veci:

(6) Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 2T/177/2013 zo dňa 14.01.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 5To/40/2015 zo dňa 01.03.2016 bol žalovaný uznaný zavineného zo spôsobenia dopravnej nehody s následkom smrti, za čo mu bol uložený trest a zároveň bol zaviazaný k povinnosti zaplatiť poškodenému - Sociálnej poisťovni titulom náhrady škody sumu 22.283,74 eur. Rozhodnutia sa stali právoplatné a vykonateľné dňom 01.03.2016.

(7) Sociálna poisťovňa si voči žalobcovi uplatnila dňa 23.01.2017 náhradu škody na poskytnutých nemocenských dávkach vo výške 3.584,49 eur a dôchodkových dávkach vo výške 38.460,79 eur. Podľa rozpisov vyplatených dôchodkových dávok pripojených v prílohe k listu sa dôchodkové dávky týkali vdovského dôchodku a sirotských dôchodkov vyplatených pozostalým po zomrelom z dopravnej nehody B. P.U. v období od 17.08.2008 do 15.09.2013. Žalobca poistnú udalosť č. 6400912311 likvidoval výplatom poistného plnenia vo výške 38.460,79 eur dňa 07.02.2017.

(8) Zo zápisnice o výsluchu svedka - poškodeného (povereného zástupcu) Sociálnej poisťovne zo dňa 17.06.2013 bolo zistené, že Sociálna poisťovňa si uplatnila voči obvinenému/obžalovanému

(tu žalovanému) náhradu škody vzniknutej výplatom sociálnych dávok v období od 17.08.2008 do 15.03.2011 poškodeným vo vzťahu k zomrelému B. P. vo výške celkom 18.699,25 eur. Vo zvyšku sa náhrada škody, inak uplatnená v celkovej výške 22.283,74 eur týkala ďalších poškodených.

(9) Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

(10) Podľa § 420 ods. 1 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Podľa ods. 3 zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

(11) Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v platnom znení - OZ) právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd príhľadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

(12) Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

(13) Podľa § 106 ods. 1 OZ právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Podľa ods. 2 najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

(14) Podľa § 110 ods. 1 OZ ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

(15) Podľa § 238 ods. 5 zákona o sociálnom poistení (zákon č. 461/2003 Z. z.) právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok.

(16) Podľa § 12 ods. 1 písm. a/ zákona o PZP poisťovateľ má proti poistníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak spôsobil škodu úmyselne alebo ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky. Podľa ods. 4 právo poisťovateľa na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti podľa odseku 1 alebo 2 sa premlčí do troch rokov odo dňa vyplatenia poistného plnenia.

(17) Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Podľa § 3 ods. 1 nar. vl. č. 87/1995 Z. z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

(18) Podľa § 440 OZ kto zodpovedá za škodu spôsobenú zavinením iného, má proti nemu postih.

(19) Podľa § 441 OZ ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

(20) V danom prípade bolo preukázané a nesporné, že žalovaný ako vodič motorového vozidla spôsobil týmto vozidlom smrteľnú dopravnú nehodu, pričom bolo zistené, že viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky, pozostalým po zomrelom účastníkovi dopravnej nehody (poškodenom) boli v období od 17.08.2008 do 15.09.2013 vyplácané sociálne dávky - vdovský a sirotské dôchodky. Sociálna poisťovňa, ktorá sociálne dávky vyplácala, si uplatnila náhradu škody na vyplatených dávkach voči žalovanému v trestnom konaní za obdobie od 17.08.2008 do 15.03.2011 vo vzťahu k zomrelému účastníkovi

dopravnej nehody v sume celkom 18.699,25 eur. Náhrada škody bola Sociálnej poisťovni priznaná voči žalovanému právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní. Sociálna poisťovňa si vyplatenie v tejto čiastke uplatnila voči poisťovni, s ktorou mal uzavreté žalovaný povinné zmluvné poistenie vo vzťahu k vozidlu, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená. Keďže jej právo na náhradu škody bolo priznané právoplatným rozhodnutím súdu, v tejto časti nároku plynula desaťročná premlčacia lehota, Sociálna poisťovňa si počas nej uplatnila nárok na výplatu náhrady škody, žalobca poistné plnenie vyplatil a v zmysle citovaného ustanovenia § 12 ods. 1 písm. a/ zákona o PZP si regresnú náhradu uplatnil voči žalovanému taktiež premlčacej lehote. Súd na základe uvedeného uzavrel, že nárok v tejto časti premlčaný nebol a preto žalovaného k zaplateniu tejto sumy na regresnej náhrade zaviazal, zároveň žalobcovi priznal aj nárok na úrok z omeškania, nie však odo dňa podania žaloby, ale odo dňa nasledujúceho po jej doručení žalovanému, kedy sa žalovaný o uplatnenom nároku dozvedel, čo možno posúdiť aj ako výzvu na zaplatenie regresnej náhrady.

(21) Čo sa týka nároku v jeho zvyšku (o zaplatenie 19.761,54 eur), tu ide o dávky vyplatené v období od 16.03.2011 do 15.09.2013, tieto dávky si Sociálna poisťovňa v znení cit. ustanovenia § 238 ods. 5 zákona o sociálnom poistení voči žalobcovi neuplatnila včas (premlčacia lehota poslednej dávky uplynula dňom 15.09.2016). Pokiaľ si Sociálna poisťovňa uplatňovala náhradu škody voči poisťovateľovi žalovaného, ide tu o poistenie vo vzťahu k vozidlu, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda a túto náhradu si mohla uplatniť bez vyčkania právoplatného rozhodnutia súdu v trestnom konaní, keďže bolo zrejmé, o ktoré vozidlo z dopravnej nehody sa jedná, bez ohľadu na skutočnosť, kto v čase dopravnej nehody vozidlo riadil. Žalobca v rámci správy svojho majetku mal preto v časti tohto nároku vzniesť námietku premlčania. Vyplatením poistného plnenia v tejto časti si pre nedostatok vlastného odborného prístupu spôsobil škodu sám a nemôže očakávať, že žalovaný bude na jeho nedbanlivosti participovať. Preto v tejto časti súd žalobu v znení cit. ustanovenia § 441 časti za bodkočiarkou OZ zamietol.

(22) Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

(23) Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

(24) Vzhľadom na úspech sporových strán približne v rovnakom rozsahu súd ani jednej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto

vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok)